

No: 1201 – Mahreç İşareti

AKÇAKOCA KAPLANDEDE KESTANESİ

Tescil Ettiren

AKÇAKOCA TİCARET VE SANAYİ ODASI

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 19.01.2022 tarihinden itibaren korunmak üzere 25.08.2022 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 1201
Tescil Tarihi	: 25.08.2022
Başvuru No	: C2022/000019
Başvuru Tarihi	: 19.01.2022
Coğrafi İşaretin Adı	: Akçakoca Kaplandede Kestanesi
Ürün / Ürün Grubu	: Kestane / İşlenmiş ve işlenmemiş sebze ve meyveler
Coğrafi İşaretin Türü	: Mahreç işareti
Tescil Ettiren	: Akçakoca Ticaret ve Sanayi Odası
Tescil Ettirenin Adresi	: Yalı Mah. Bahadır Yalçın Cad. No:21 Akçakoca DÜZCE
Coğrafi Sınırı	: Düzce ili Akçakoca ilçesi
Kullanım Biçimi	: Akçakoca Kaplandede Kestanesi ibaresi ve mahreç işareti amblemi, ürünün veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün veya ambalajın üzerinde kullanılmadığında, Akçakoca Kaplandede Kestanesi ibaresi ve mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Akçakoca Kaplandede Kestanesi; Latince tür adı olan *Cestanea sativa* Mill. olan Akçakoca ilçesindeki kestane ağaçlarında yetiştirilen sert kabuklu bir meyvedir. Akçakoca Kaplandede Kestanesinde tohum zarının kolaylıkla soyulabilmesi, tohuma girme durumuna yatkın ve/veya tohumdaki istenilen bölünme durumu başlıca kalite özellikleridir. Akçakoca Kaplandede Kestanesi özellikle tüketicileri tarafından ince kabuklu ve kabuğundan kolay ayrılması ile bilinir ve yetiştirildiği coğrafi sınır ile ün bağı bulunur.

Akçakoca Kaplandede Kestanesi; Akçakoca ilçesi sınırlarındaki Kaplandede Dağının yüksek kesimlerinde her yıl eylül/ekim ayı ile birlikte olgunlaşır ve toplanmaya başlanır. Bu sebeple Akçakoca ilçesinde ürün Akçakoca Kaplandede Kestanesi olarak bilinir. Ayrıca yetiştirilmesi coğrafi sınırlar içerisinde doğal olarak yetişen kestane ağaçları, kestane bahçesi ve bahçe sınırlarındaki ağaç ya da ağaçlar şeklindedir.

Akçakoca Kaplandede Kestanesi; ince kabuklu olmakla beraber boyut olarak ufak ve dış kabuk rengi parlak kahverengi ve tonlarındadır. Bahçe yetiştiriciliğinin yanında; Akçakoca Kaplandede Kestanesi bölgenin iklim koşullarının uygun olması şartıyla sulama ve gübrelemeye gereksinim duyulmadan, tohumundan yetişme şeklinde meyve verebilir. Kestane ağaçları monoiktir. Kendine tozlanmaz, kısırdır ve yabancı tozlanır. Tozlanma; rüzgâr ve kısmen de böcekler yardımıyla olur ve geniş bir alanda yayılma gösterebilir. Meyveleri dikenli bir kabuk içerisinde meydana gelir. Meyve yumağında genellikle iki meyve bulunur. Meyve eti bakımdan dolgun karakterdedir. Kabuktan ayrıldığında meyvesi bütün olarak kalabilir, bu sebeple kabuk soyumu kolaydır. Meyve eti sert, şekli yassı/kısmen yuvarlak, iç meyvesi ise açık krem renktedir.

Coğrafi sınırın kıyı kesimlerinde görülen nemli ve fazla sert olmayan iklimin etkisi altında olan bölge, Karadeniz ikliminin yanı sıra Akdeniz ve karasal iklim arası geçiş iklim özellikleri gösterir. Akçakoca ilçesinin sahip olduğu nemli ve sert olmayan iklim yapısı, kestane için uygun sıcaklık ve nem koşullarını oluşturmakta; kestanenin doğal ortamında sulamaya ihtiyaç duyulmadan, vejetatif gelişmesini dengeli olarak sağlayarak yetişme imkânı sunar. İklim koşullarının sağladığı bağıl nem, meyvelerin az miktarda nem kazanmasını sağlar ve böylelikle kabuk kısmının ince kalmasına yardımcı olur. Böylelikle Akçakoca Kaplandede Kestanesinin meyve kabuğunun ince ve meyve iç zarının meyve içinde az girinti oluşturması ve meyvenin kabuktan kolay ayrılması sağlanır. Tohum zarı kolay çıkartılabilir ve meyve etine girmez.

Akçakoca Kaplandede Kestanesi Bazı Ürün Özellikleri:

Meyve ağırlığı (g)	: 7-10
Kabuk kalınlığı (mm)	: 0,4-0,6
Yuvarlaklık indeksi	: Kısmen yuvarlak ve yassı
Meyve iç rengi	: Açık krem rengi
Meyve içinin kabuktan ayrılması	: Kolay

Üretim Metodu:

Akçakoca Kaplandede Kestanesi Yetiştiriciliği ve Üretim Aşamaları

Akçakoca ilçesinin sahip olduğu uygun iklim koşullarındaki ormanlık alanlarda yetişir ve hasat edilir. Ayrıca çeşitli yaşlardaki ağaçların aşılınması şeklinde, bahçe tesisi yapılarak kestane yetiştiriciliği yapılır.

Bahçe Tesisi: Kestaneler vejetatif veya generatif yolla çoğaltılarak yetiştirilir. Generatif yolla çoğaltmada tohumlar yılın ekim ayında olgunlaştığında hasat edilerek doğrudan toprağa veya saksıya dikilmek suretiyle çöğür bitkiler elde edilir. Bu şekilde elde edilen bitkiler üretim yapılacak arazilere dikilerek kestane ağaçları elde edilir. Başlıca vejetatif çoğaltma şekilleri; aşılama, daldırma, çelikle çoğaltma veya doku kültürü ile çoğaltma yöntemleridir. Fidan üretiminde tohumla çoğaltma yöntemi gibi yaygın olarak kullanılan yöntemlerden biri de aşı ile çoğaltma yöntemidir. Tohumların çimlenmesi ile birlikte elde edilen çöğürlerin üzerine istenilen kestanelerden alınan aşı gözü veya aşı kalemi ile aşılansak aşı fidanlar elde edilir.

a) Dikim Aralığı ve Uygulaması: Kestane bahçeleri genellikle 9x9 m, 10x10 m, 11x11 m veya 12x12 m sıra arası ve sıra üzeri mesafelerde tesis edilirler. Çöğür bitkilerle tesis edilecek bahçelerde sıra arası ve sıra üzeri 12x12 m olması tavsiye edilir. Ağaçların boyları normal aralıkta ve uygun iklim ve bakım şartlarında ortalama 15 m'ye kadar yükselebilir. Arazinin yapısına göre kare veya üçgen şekli uygulanabilir. Kestaneler doğal ortamında yetiştirme veya üreticiler tarafından tohumla çoğaltmakta şeklinde yetiştirilir. Tohumlar genellikle olgunlaşma dönemi olan yılın ekim ayında toplanır, hemen saksılara veya toprağa dikilerek çöğür (aşısız bitki) elde edilir. Aynı şekilde kendiliğinden olgunlaşıp toprağa düşen meyveler uygun şartları bulduğunda/sağlandığında çimlenerek çöğür olarak gelişip büyürler. Yetiştiricilerin kendiliğinden çıkan çöğürleri yukarıda verilen mesafeleri göz önüne alarak seyretme yapmaları tavsiye edilir.

Çöğürlerin dikimi, kış dinlenme dönemini de içersine alan takriben kasım-mart ayları arasında gerçekleştirilir. Ortalama 50x50 cm derinlik ve genişliğinde açılan çukurlara, yeterli miktarda gübre atılarak karıştırılır. Daha sonra bu karışımın üzerine az miktarda toprak atılır. Köklerin gübreye temas etmemesine özen gösterilir. Aksi halde fidanın kökleri zarar görebilir, kuruyabilir. Daha sonra kök ve taç budaması yapılan çöğürler bu çukurlara dikilir, kök bölgesine önce üst toprak, daha sonra alt toprak koyularak fidan dikilir. Toprağa sabitlenen fidanların dip kısımlarının toprağı bastırılarak sıkıştırılır, daha sonra bu fidanlara can suyu verilir. Fidanın toprağa sabitlenmesi için herrek/herrekler dikilerek, fidanlar hereğe bağlanır ve dikim işlemi tamamlanır.

b) Budama: Ağaçların budanmasında; zarar görmüş, kırılmış, kurumuş ya da hastalık etmeni taşıyan dallar ile gölge ve dallarda sıklık oluşturan sürgünler/dallar kesilip çıkarılır. Budamada sık uygulanan sistem doruk dallı terbiye sistemidir. Doruk dalı hâkim olan bu sistemde ağaç belli bir yüksekliğe ulaşınca doruk dal kesilir.

Doruk dallı budamaları aşağıdaki şekilde yapılır:

- Ana dallar ağacın dört yönünü kapsayacak şekilde kuvvetli dallar seçilir.
- Ana dallar birbirlerine çok yakın yerlerden veya aynı noktadan çıkmamalıdır.
- Dar açılı dallar kırılmaya meyilli olduğu için genellikle 50°-70° aralığında açılı dereceleri seçilir.
- Yıllık sürgünlerde fazla kısaltma yapılmaz, çünkü devamlı sürgün oluşumuna yol açacağından meyveye yatmayı geciktirir. Gerekli yerlerde büyümeyi önlemek için uç alma yapılabilir.
- Genç ağaçlarda aşırı budama yapmak bodurluğa yol açacağından verim düşüklüğüne yol açabilir. Yere yakın dalların yavaşça çıkartılması uygun olur.

İklim İstekleri: Kestane ağaçları yaklaşık -30°C sıcaklıklara kadar dayanım gösterebilirler. Ancak ilkbaharın geç sonbaharın ilk donlarına karşı hassastır. Yıllık yağış miktarı 600-1600 mm aralığında olan yerlerde daha iyi yetişir. Çiçek dönemindeki fazla yağış bitkide döllemeyi olumsuz etkileyeceği için fazla yağış istenmez. Fazla yağış, mantar vb. bitki hastalıklarına yol açabileceğinden yaprakların dökülmesine yol açar. Soğğun toplandığı çukur vadelerde kestane bahçeleri kurulması istenmez. Yamaç araziler bahçe tesisi için idealdir. Akçakoca ilçesinde sıcak ve ılıman iklim özellikleri görülür. Akçakoca ilçesinde belirgin yağışlar görülmekte olup en kurak aylarda bile yağış miktarı yeterli seviyededir. Kestane yetiştiriciliği için coğrafi sınırda uygun mikro-klima iklim özellikleri sağlanmıştır. Coğrafi sınır aynı zamanda izole edilmiş bir bölge olup burada yetişen kestaneler yıllardır kendi içersinde tozlanma ve döllemeye bağlı olarak tohum üretmişler ve bu tohumlardan yetişen ağaçlardan homozigot özelliği yüksek popülasyonlar devam ederek günümüze kadar gelmiştir. Böylelikle yıllardır bu şekilde çoğaltılan Akçakoca Kaplandede Kestanesi genotiplerinin meyve özelliklerinin birbirine yakın özellikler göstermesi sağlanmıştır.

Toprak İstekleri: Kestane ağaçları kazık köklü olduğu için toprağın gevşek yapılı, geçirgen, havalandırılabilir ve derin olması istenir. Toprağın potasyumca zengin ve kireç oranının düşük olması ideal toprak yapısıdır.

Gübreleme: Dikim öncesi dekara 3-5 ton olacak şekilde yanmış ahır/çiftlik gübresi verilmesi tavsiye edilir. Dikimde fidan çukuruna ise kompoze gübrelerden yaklaşık 200 gram verilmesi tavsiye edilir. Verime yatmış kestane bahçesinde toprak yapısına bağlı olarak gübreleme planı yapılması yerinde olur.

Sulama: Kestane ağaçları kuraklığa karşı hassastır. Özellikle sonbahar mevsiminin kurak geçmesi durumunda meyvenin dikenli kabuğunun çatlaması durur. Bu nedenle kurak ve sıcak geçen yıllarda ürünün nitelik ve verimini artırmak için temmuz-ağustos-eylül aylarında ağaçların sulanması istenir. İlk dikim yılında fidanlar toprağın nem durumuna göre yılda 2-3 kez sulanır. Sonraki yıllarda sulamadan kaçınılması gerekir. Bu kapsamda;

a) Eğimi fazla olan topraklarda/bahçelerde seki yapmak uygun olur.

b) Malçlama toprak neminin korunmasında en etkili yöntemdir. Meyvenin dış kabuğu (yumak) ile malçlama yapılması toprağın nemini tutmasına yardımcı olur. Ayrıca yabancı ot gelişiminin önlenmesi de sağlanır. Malçlama işlemleri masraflı olabileceğinden üreticilerin derimden sonra dikenli yumakların artıklarını ağacın altına düzenli bir şekilde sermesi uygun olur. Dikenli yumakların hasadı zorlaştırmaması için, hasat zamanında ağaçların altına gıda ile temasa uygun temiz plastik malzeme, bez vb. serilerek bu zorluk aşılır.

Zirai Mücadele: En etkili zirai mücadele karantina önlemleridir. Bulaşık ağaç ve/veya ağaç kısımlarının kesilerek imhası ya da ortamdaki uzaklaştırılması istenir. Kimyasal mücadelede ilgili mevzuata uygun bitki koruma ürünleri kullanılır.

Hasat: Ürünün hasat zamanı; uygun üretim metodu, iklim vb. koşullara bağlı olarak takriben yılın eylül-ekim aylarıdır. Dikenli yumakların açılarak içinde kahverengi ve tonlarında rengini almış meyvelerin görünmeye başlaması hasat zamanının geldiğini haber verir. Meyve ve kabuk renginin parlaklaşması ve meyve kabuğunun çatlaması/kuruması ile meyvelerin ağacından düşmeye başlaması hasat zamanının geldiğini gösterir.

Meyvelerin hepsi aynı anda olgunlaşmaz. Bu yüzden hasat, aralıklarla yere düşen meyvelerin toplanması ya da sırık kullanılarak düşürülmesi şeklinde yapılır. Bu sebeple; hasat zamanından önce ağaçların altının temizlenmesi, taş, kırık dal vb. unsurlardan ayıklanması hasadı kolaylaştırır.

Akçakoca Kaplandede Kestanesi; dökme olarak ya da gıda ile temasa uygun ambalajlarda ilgili mevzuata uygun etiket bilgileri ile tüketiciye arz edilir.

Depolama ve Muhafaza Koşulları: Akçakoca Kaplandede Kestanesi; kuru, serin, temiz ve kokulardan arı ortamlarda/depolarda muhafaza edilir. Ancak esas olan hasattan sonra ürünün en kısa sürede tüketiciye arz edilmesidir.

Daha uzun süreli muhafazalarda, hasadı yapılan kestaneler gıda ile temasa uygun kasalara/ambalajlara alınarak soğuk zincir şartlarında muhafaza edilir.

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Akçakoca Kaplandede Kestanesinin yetiştirildiği coğrafi sınır ile ünü ve bilinirliği bulunur. Özellikle kabuğundan kolay ayrılması nedeniyle tercih edilir. Coğrafi sınır ile ün bağı bulunan Akçakoca Kaplandede Kestanesinin yetiştirilmesi ve tüm üretim aşamaları, belirtilen coğrafi sınırda gerçekleştirilmelidir.

Denetleme:

Denetimler; Akçakoca Ticaret ve Sanayi Odasının koordinatörlüğünde; Akçakoca Ticaret ve Sanayi Odası ile Akçakoca İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün katılımıyla en az 3 kişiden oluşan denetim merci tarafından gerçekleştirilir.

Denetim yılda en az bir kere yapılır. Şikâyet üzerine veya gerekli görülen hallerde ayrıca denetim yapılabilir. Yapılan denetimler; 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu uyarınca raporlanarak her yıl düzenli olarak Akçakoca Ticaret ve Sanayi Odası tarafından Türk Patent ve Marka Kurumuna sunulur.

Denetim merci, Akçakoca Kaplandede Kestanesi coğrafi işareti kullanım biçiminin uygunluğunu, ürünün hasadı, depolama ve muhafaza koşulları ile "Üretim Metodu" bölümünde belirtilen hususlara uygun üretim yapılıp yapılmadığını denetler. Denetim sırasında tespit edilen uygunsuzluklar ile alınması gerekli tedbirler denetlenen ilgili kişi, kurum veya kuruluşa bildirilir.

Denetim merci, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.